

Brussel, 17.3.2016
COM(2016) 151 final

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE
RAAD**

**betreffende een duurzaam gebruik van biociden ingevolge artikel 18 van Verordening
(EU) nr. 528/2012 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het op de markt
aanbieden en het gebruik van biociden**

(Text with EEA relevance)

Inhoudsopgave

1.	INLEIDING.....	3
1.1.	De biocidenverordening	3
1.2.	Duurzaam gebruik	4
1.3.	Doel van dit verslag.....	4
2.	HOE DE BIOCIDENVERORDENING BIJDRAAGT TOT EEN DUURZAAM GEBRUIK VAN BIOCIDEN	5
2.1.	Bevordering van beste praktijken om het gebruik van biociden tot een minimum te beperken	5
2.1.1.	Beste praktijken introduceren via producttoelatingen of goedkeuring van stoffen	5
2.2.	Doeltreffende aanpak voor monitoring van biocidengebruik.....	6
2.3.	Beginselen inzake geïntegreerde plaagbestrijding (IPM) en biocidengebruik - beste praktijken	7
2.3.1.	Praktijkrichtlijnen	7
2.3.2.	Risicoanalyse en kritisch controlepunt (HACCP).....	7
2.3.3.	Normen en certificering.....	8
2.4.	Risico's in specifieke omgevingen zoals scholen, arbeidsplaatsen, kinderdagverblijven enz.	8
2.4.1.	Stand van zaken.....	8
2.4.2.	Verspreiding van informatie.....	9
2.5.	Hoe efficiëntere apparatuur voor de toepassing van biociden een bijdrage zou kunnen leveren.....	9
3.	HULPMIDDELEN OM INNOVATIE TE STIMULEREN EN DUURZAAM GEBRUIK TE BEVORDEREN	11
3.1.	Uitsluiting, vervanging en vergelijkende beoordeling	11
3.2.	Milieukeursystemen	11
3.2.1.	De verordening betreffende de EU-milieukeur	11
3.2.2.	Initiatieven van de industrie	12
3.3.	Beste beschikbare technieken in het kader van Richtlijn 2010/75/EU inzake industriële emissies	12
4.	CONCLUSIES	13

1. INLEIDING

1.1. De biocidenverordening

Verordening (EU) nr. 528/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012¹ (hierna de "biocidenverordening" genoemd) regelt het op de markt aanbieden en het gebruik van biociden. Op 1 september 2013 is deze verordening in werking getreden, waarbij Richtlijn 98/8/EG² (hierna de "biocidenrichtlijn" genoemd) is ingetrokken.

Biociden zoals ontsmettingsmiddelen, houtconserveringsmiddelen, insecticiden, insectenwerende middelen of rodenticiden, zijn een groep producten die bedoeld zijn voor het vernietigen of beheersen van schadelijke of ongewenste organismen (zoals virussen, bacteriën, schimmels, insecten of gewervelde dieren) die een schadelijke invloed hebben op het milieu, op dieren, op mensen, op menselijke werkzaamheden of de door mensen gebruikte of vervaardigde producten. Biociden worden op tal van verschillende manieren gebruikt door zowel industriële en professionele gebruikers als door het grote publiek.

Het doel van de biocidenverordening is de werking van de interne markt te verbeteren en tegelijkertijd een hoog niveau van bescherming van zowel de gezondheid van mens en dier als het milieu te waarborgen.

Het toelatingssysteem voor biociden is gebaseerd op een aanpak in twee stappen.

In een eerste fase moet de werkzame stof die de biocidale werking uitoefent, na een beoordeling van zijn gevaarlijke eigenschappen en mogelijke risico's, goedgekeurd worden op EU-niveau.

In een tweede fase moet voor elk biocide toelating worden verkregen op EU- of op nationaal niveau.

Voor werkzame stoffen die reeds op de markt werden aangeboden toen de biocidenrichtlijn in werking trad, geldt echter de omgekeerde aanpak. Bij de biocidenrichtlijn is voor de beoordeling van deze werkzame stoffen een overgangperiode ingesteld waarin biociden die deze werkzame stoffen bevatten nog steeds in de handel gebracht kunnen worden in overeenstemming met de nationale praktijken van de lidstaten.

Het is belangrijk te onderstrepen dat biociden, ondanks de risico's die verbonden zijn aan het gebruik ervan, een belangrijke rol spelen in het dagelijkse leven van de burgers van de EU. Zo zijn insecticiden en ontsmettingsmiddelen van essentieel belang voor de volksgezondheid omdat ze bijdragen tot de beheersing van vectorziekten (zoals malaria, knokkelkoorts, chikungunya, zika), door voedsel overgedragen ziekten (zoals salmonellose, listeriose) of ziekenhuisinfecties (zoals MRSA). Biociden worden ook vaak gebruikt in materialen zoals plastic, verven, textiel, hout enz. om deze materialen te beschermen tegen aantasting door micro-organismen, schimmels of insecten.

---

¹ Verordening (EU) nr. 528/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het op de markt aanbieden en het gebruik van biociden (PB L 167 van 27.6.2012, blz. 1).

² Richtlijn 98/8/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 1998 betreffende het op de markt brengen van biociden (PB L 123 van 24.4.1998, blz. 1).

Om te voorzien in deze maatschappelijke behoefte moeten ondernemingen die biociden in de handel brengen aanzienlijke investeringen doen, vooral om de gegevens te kunnen verstrekken die nodig zijn om aan te tonen dat hun producten veilig en doeltreffend zijn.

Zoals hierboven vermeld, worden biociden in talrijke en uiteenlopende sectoren gebruikt³. Dit brengt heel wat uitdagingen met zich mee, vooral wat betreft de communicatie met en de bewustmaking van eindverbruikers en belanghebbenden.

1.2. Duurzaam gebruik

Duurzaam gebruik kan met betrekking tot biociden worden omschreven als de doelstelling om de risico's en effecten van het gebruik van biociden op de menselijke en dierlijke gezondheid en het milieu te verminderen en om het gebruik van geïntegreerde plaagbestrijding en alternatieve benaderingen of technieken zoals niet-chemische alternatieven voor biociden te bevorderen.

Er moet echter worden opgemerkt dat biociden ook belangrijke hulpmiddelen zijn om de menselijke en dierlijke gezondheid en het milieu te beschermen, en dat niet-chemische alternatieven mogelijk niet altijd doeltreffend, praktisch of zelfs beschikbaar zijn. Duurzame gebruiksstrategieën moeten er daarom ook voor zorgen dat er voldoende biociden voorhanden blijven om deze doelstellingen te bereiken.

1.3. Doel van dit verslag

In artikel 18 van de biocidenverordening wordt bepaald dat de Commissie, op grond van de ervaring die is opgedaan met de toepassing van deze verordening, aan de Raad en het Europees Parlement een verslag voorlegt over de wijze waarop de biocidenverordening bijdraagt aan een duurzaam gebruik van biociden. In dit verslag wordt ook nagedacht over de behoefte aan extra maatregelen, met name voor professionele gebruikers, om de risico's van biociden voor de gezondheid van mens en dier en voor het milieu te verkleinen.

Datzelfde artikel bevat een aantal onderwerpen waarop verder moet worden ingegaan, namelijk:

- de bevordering van beste praktijken als middel om het gebruik van biociden tot een minimum terug te brengen;
- de meest doeltreffende aanpak met betrekking tot de monitoring van het gebruik van biociden;
- het ontwikkelen en toepassen van beginselen inzake geïntegreerde plaagbestrijding met betrekking tot het gebruik van biociden;
- de risico's die biociden opleveren in specifieke omgevingen zoals scholen, arbeidsplaatsen, kinderdagverblijven enz. en de vraag of er aanvullende maatregelen nodig zijn om deze risico's aan te pakken;
- de rol van efficiëntere apparatuur voor de toepassing van biociden.

---

³ De biocidenverordening omvat vier hoofdgroepen van biociden, die op hun beurt in 22 productsoorten zijn onderverdeeld, gaande van ontsmettingsmiddelen voor menselijke hygiëne, vloeistoffen voor balsemen en opzetten, conserveringsmiddelen in conserven tot insecticiden, rodenticiden en aangroeiwerende middelen.

Het doel van dit verslag is om in te gaan op de onderwerpen die in artikel 18 van de biocidenverordening (afdeling 2) worden opgesomd, maar ook om na te denken over aanvullende onderwerpen (afdeling 3).

Dit verslag is gebaseerd op een voorbereidende studie⁴ waarbij onder meer een grootschalige enquête werd afgenomen bij de vertegenwoordigers van de bevoegde autoriteiten van de lidstaten, de industrie en ngo's (hierna "de studie" genoemd).

2. HOE DE BIOCIDENVERORDENING BIJDRAAGT TOT EEN DUURZAAM GEBRUIK VAN BIOCIDEN

In dit deel worden de bevindingen van de studie toegelicht en wordt getoond hoe de biocidenverordening momenteel bijdraagt of kan bijdragen tot een duurzaam gebruik van biociden.

2.1. Bevordering van beste praktijken om het gebruik van biociden tot een minimum te beperken

Een beste praktijk is een voorbeeldige aanpak of beproefde methode, die vaak de vorm aanneemt van richtsnoeren die tot doel hebben risico's te beperken en technisch inzicht in de toepassing van een product of techniek te bevorderen. Opdat richtlijnen voor beste praktijken (bij voorkeur EU-breed) kunnen worden uitgevoerd en toegepast, is het essentieel dat de belanghebbende partijen worden betrokken bij het opstellen van richtsnoeren voor beste praktijken. Richtsnoeren voor beste praktijken zijn gericht op de gebruiksfase van biociden en vormen een hulpmiddel dat ook na afloop van het toelatingsproces moet worden gebruikt om een duurzaam gebruik van deze producten te bevorderen.

Opdat in heel de EU een geharmoniseerde aanpak wordt gehanteerd om een duurzaam gebruik van biociden in Europa tot stand te brengen, moet erop worden toegezien dat beste praktijken worden verspreid en dat de principes van een duurzaam gebruik van biociden in acht worden genomen.

2.1.1. Beste praktijken introduceren via producttoelatingen of goedkeuring van stoffen

In producttoelatingen moeten de voorwaarden worden vastgesteld met betrekking tot het op de markt aanbieden en gebruiken van de producten waarvoor toelating wordt verleend. Meer bepaald bevatten ze instructies voor het veilig gebruiken en verwijderen van biociden.

Een van de manieren om de verspreiding van beschikbare richtsnoeren of richtlijnen voor beste praktijken te bevorderen is door een verwijzing ernaar op te nemen in de producttoelating, zodat er uitdrukkelijk naar wordt verwezen in de gebruiksinstructies van het product. Zo bevatten toelatingen voor bloedstollingsremmende rodenticiden in Duitsland een juridisch bindende verwijzing naar een praktijkrichtlijn voor de toepassing van deze producten door gespecialiseerde en erkende beroepsgebruikers, die is gebaseerd op bestaande richtsnoeren uit de industrie en wettelijke

---

⁴ [Analysis of measures geared to the sustainable use of biocidal products](#), Milieu Ltd 2015.

bepalingen van de EU⁵. Bij deze mogelijkheid wordt echter verondersteld dat eindgebruikers de aanbevelingen lezen en correct toepassen.

Als er een certificering of opleiding beschikbaar is, kan die in de toelating worden genoemd. Deze aanpak wordt bijvoorbeeld gehanteerd in het Verenigd Koninkrijk voor de toelating van rodenticiden, waarbij naleving van een voorgestelde sectorale regeling voor goed beheer als voorwaarde geldt om een toelating voor bloedstollingsremmende rodenticiden te verkrijgen⁶.

Wat aangroeiwerende middelen betreft, geldt voor alle werkzame stoffen tegenwoordig een bepaling waarbij personen die dergelijke middelen op de markt aanbieden aan niet-professionele gebruikers, verplicht zijn deze producten te leveren samen met geschikte veiligheidshandschoenen.

Dit zijn voorbeelden van verplichtingen die aan verkooppunten worden opgelegd om ervoor te zorgen dat de eindgebruikers niet enkel toegang krijgen tot informatie, maar ook tot persoonlijke beschermingsmiddelen. Het toont aan hoe de toeleveringsketen, meer bepaald op het niveau van de detailhandel, aan voorschriften kan worden onderworpen om beste praktijken te verspreiden en een duurzaam gebruik van biociden te stimuleren.

Dergelijke verplichtingen zijn mogelijk doordat het op de markt aanbieden van biociden (dus van de eerste levering tot aan het gebruik) is opgenomen in het toepassingsgebied van de biocidenverordening en doordat werkzame stoffen worden goedgekeurd bij uitvoeringsverordeningen (maatregelen van algemene strekking waarbij bepalingen met betrekking tot de toeleveringsketen kunnen worden vastgesteld).

Via goedkeuring van stoffen zou bijvoorbeeld een verbod op de verkoop over de toonbank of via internet kunnen worden ingesteld voor biociden die werkzame stoffen bevatten die voldoen aan de uitsluitingscriteria maar zijn goedgekeurd en toegelaten op basis van de afwijking uit hoofde van artikel 5, lid 2, van de biocidenverordening. Daarnaast zou voor dergelijke biociden kunnen worden overwogen om de distributie en verkoop te beperken tot beroepsgebruikers met een passende kwalificatie.

2.2. Doeltreffende aanpak voor monitoring van biocidengebruik

Uit de studie is gebleken dat de lidstaten vandaag de dag zeer weinig informatie vergaren over het gebruik van biociden.

Op EU-niveau bestaat er momenteel geen specifiek monitoringsysteem voor jaarlijkse verkoopcijfers van biociden. In de toekomst zouden dergelijke gegevens bij het Europees Agentschap voor chemische stoffen kunnen worden bijgehouden, in het biocidenregister (R4BP)⁷.

---

⁵ http://www.baua.de/de/Chemikaliengesetz-Biozidverfahren/Biozide/pdf/Allgemeine-Kriterien-Version1-3-englisch.pdf?__blob=publicationFile&v=2

⁶ [Second Generation Anticoagulant Rodenticide \(SGAR\) Stewardship Regime](#)

⁷ <http://echa.europa.eu/support/dossier-submission-tools/r4bp>

Er moet echter duidelijk worden omschreven welke inhoud moet worden verzameld, wat het doel is van deze informatieverzameling en hoe dat de doelstellingen van de biocidenverordening, waaronder duurzaam gebruik, zou kunnen ondersteunen.

2.3. Beginselen inzake geïntegreerde plaagbestrijding (IPM) en biocidengebruik - beste praktijken

De studie heeft uitgewezen dat brancheorganisaties en lidstaten reeds tal van praktijkdocumenten hebben ontwikkeld voor verschillende productsoorten.

2.3.1. Praktijkrichtlijnen

De industrie kan praktijkrichtlijnen of richtsnoeren voor beste praktijken opstellen om het duurzame gebruik van biociden te promoten op basis van IPM-beginselen.

Een vermeldenswaardige ontwikkeling op dat vlak is de "Guideline on Best Practice in the Use of Rodenticide Baits as Biocides in the European Union"⁸, die is opgesteld door de Europese biocidenindustrie. In deze richtlijn worden de stappen voor, tijdens en na de aanvraag van een rodenticide beschreven; worden praktische richtsnoeren verstrekt die moeten worden gevolgd in de uiteenlopende situaties waarin rodenticiden worden gebruikt; wordt beschreven hoe het voorkomen van knaagdierenplagen moet worden gemonitord zonder permanente toepassing van rodenticide lokmiddelen; en worden alternatieven voor rodenticiden besproken. De richtlijn bevat ook advies over waar informatie kan worden verkregen over resistentie tegen bloedstollingsmiddelen en hoe deze het beste kan worden beheerst.

2.3.2. Risicoanalyse en kritisch controlepunt (HACCP)

De toepassing van de HACCP-beginselen is verplicht voor exploitanten van levensmiddelenbedrijven⁹. Ook exploitanten van diervoederbedrijven die specifieke handelingen uitvoeren, moeten procedures hanteren die gebaseerd zijn op de HACCP-beginselen¹⁰.

Vooraf wat betreft ontsmettingsmiddelen vormt HACCP een preventieve aanpak (waarbij ook mogelijke risico's worden gemonitord) die – mits correct toegepast – voorziet in een degelijk hygiënebeheer, wat ook zou kunnen bijdragen tot het gebruiken van ontsmettingsmiddelen in overeenstemming met de beginselen van duurzaam gebruik.

Daarnaast hebben HACCP-systemen, samen met de specifieke codes en richtlijnen die in deze sectoren worden ontwikkeld, doorgaans betrekking op ontsmetting, plaagbestrijding en op de opleiding van exploitanten.

---

⁸ <http://www.rrac.info/content/uploads/CEFIC-EBPF-RWG-Guideline-Best-Practice-for-Rodenticide-Use-FINAL-S-.pdf>

⁹ [Verordening \(EG\) nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne](#) (PB L 139 van 30.4.2004, blz. 1).

¹⁰ [Verordening \(EG\) nr. 183/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 12 januari 2005 tot vaststelling van voorschriften voor diervoederhygiëne](#) (PB L 35 van 8.2.2005, blz. 1).

2.3.3. Normen en certificering

De ontwikkeling van normen, in combinatie met een certificatieprocedure, kan ook worden angewend om te zorgen voor een correct en duurzaam gebruik van biociden.

De recentelijk aangenomen Europese norm EN 16636¹¹ vormt een goed voorbeeld van wat mogelijk is.

Via de naleving van EN 16636 kunnen aanbieders van plaagbestrijdingsdiensten aantonen dat zij de nodige competenties en knowhow in huis hebben om plaagbestrijdingsdiensten te verlenen, dat zij een beheersysteem hanteren om te zorgen voor een consistent kwaliteitsniveau en dat zij op systematische wijze de risico's voor klanten en het publiek, evenals de risico's op eventuele negatieve effecten op het milieu en het dierenwelzijn, tot een minimum beperken.

Dergelijke initiatieven dragen rechtstreeks bij tot een duurzaam gebruik van biociden.

2.4. Risico's in specifieke omgevingen zoals scholen, arbeidsplaatsen, kinderdagverblijven enz.

2.4.1. Stand van zaken

Op basis van een analyse van het merendeel van de tot op heden krachtens de biocidenverordening goedgekeurde werkzame stoffen (houtconserveringsmiddelen, insecticiden, insectenwerende middelen, lokstoffen en aangroeiwerende middelen) is in de studie geconcludeerd dat ofwel geen specifiek risico werd gemeld, ofwel dat de risicobeperkende maatregelen die in de specifieke voorwaarden van de producttoelating zijn opgenomen, de risico's in de gebruiksfase van die biociden voldoende dekken.

Met betrekking tot de andere in overeenstemming met nationale bepalingen op de markt aangeboden producten werd geen specifiek risico gemeld.

Ook zij opgemerkt dat artikel 17, lid 5, van de biocidenverordening de lidstaten ertoe verplicht de nodige maatregelen te nemen om het publiek passende informatie te verstrekken over de voordelen en risico's van biociden en over mogelijkheden om het gebruik van biociden tot een minimum te beperken. De studie erkent het belang van deze informatie, met name voor toepassingen in omgevingen waar kwetsbare personen, zoals kinderen, aan producten kunnen worden blootgesteld.

Wat betreft het risico voor oppervlakte- of grondwater worden de lidstaten in de studie aangemoedigd om gebruik te maken van de beschikbare informatie uit andere monitoringsystemen, zoals de monitoring van prioritaire stoffen en stroomgebiedspecifieke verontreinigende stoffen op grond van de kaderrichtlijn water, die nuttige informatie kan leveren over de specifieke risico's van biociden voor wateromgevingen. In dit verband is een

---

¹¹ Europese norm voor plaagbestrijdingsdiensten (EN 16636) - Europees Comité voor Normalisatie (CEN)

aandachtsstoffenlijstmechanisme¹² ontwikkeld dat moet zorgen voor een gerichte, EU-brede monitoring van mogelijk zorgwekkende stoffen (waaronder opkomende verontreinigende stoffen) ter ondersteuning van het prioriteringsproces bij toekomstige toetsingen van de lijst van prioritaire stoffen.

Verder biedt het door de Commissie ontworpen en opgezet "Information Platform for Chemical Monitoring" (IPChem)¹³ een centraal toegangspunt tot verzamelingen van monitoringgegevens inzake chemische stoffen die worden beheerd door en toegankelijk zijn voor instanties van de Europese Commissie, lidstaten, internationale en nationale organisaties, en onderzoekers.

2.4.2. *Verspreiding van informatie*

Zoals hierboven vermeld, zijn opleiding en het delen van informatie essentieel om ervoor te zorgen dat risicobeperkende maatregelen correct worden toegepast voor de bescherming van specifieke gebieden.

Voor zover verdere maatregelen nodig zijn voor een correcte toepassing van risicobeperkende maatregelen zal het dan ook voornamelijk gaan om maatregelen die tot doel hebben informatie ruimer te verspreiden onder eindgebruikers en onderwijs en training te versterken.

In de opleidingen en informatie moet ook aan bod komen hoe onnodige toepassingen vermeden kunnen worden en wanneer eventuele niet-chemische alternatieven aangewezen zijn.

In dat verband hebben verschillende lidstaten (waaronder België¹⁴ en Denemarken¹⁵) al opmerkenswaardige en zelfs creatieve inspanningen geleverd om de beginselen inzake duurzaam gebruik van biociden over te brengen aan het grote publiek.

2.5. Hoe efficiëntere apparatuur voor de toepassing van biociden een bijdrage zou kunnen leveren

Tal van biociden, vooral diegene die bestemd zijn voor het grote publiek, worden gebruikt zonder uitrusting, of met gebruik van uitrusting die voornamelijk zaken omvat zoals handschoenen en andere persoonlijke beschermingsmiddelen, waarvoor reeds een regeling is vastgesteld bij Richtlijn 89/686/EEC¹⁶.

In gevallen waarbij specifieke uitrusting wordt gebruikt, betreft het daarom vooral industriële of dienstensectoren waarin heel wat apparatuur reeds is ontworpen om blootstelling tot een minimum te beperken (bv.

---

¹² Artikel 8 ter van Richtlijn 2013/39/EU tot wijziging van Richtlijn 2000/60/EG en Richtlijn 2008/105/EG; Besluit (EU) 2015/495 van de Commissie.

¹³ <https://ipchem.jrc.ec.europa.eu/RDSIdiscovery/ipchem/index.html>

¹⁴ http://www.belgium.be/nl/publicaties/publ_ongewenste-gasten-in-huis-of-tuin

¹⁵ <http://www.hverdagsgifte.dk/>

¹⁶ Richtlijn 89/686/EEG van de Raad van 21 december 1989 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten betreffende persoonlijke beschermingsmiddelen (PB L 399 van 30.12.1989, blz. 18).

geautomatiseerde systemen voor houtbehandeling) en overdosering te voorkomen (bv. geijkte dosering van conserveringsmiddelen in conserven, ijking van sproeiers voor aangroeiwerende verven), en geschikt voor gebruik is bevonden.

Zouden specifieke beperkingen of vereisten bovendien gewenst zijn, dan kan hierin worden voorzien per geval, door specifieke voorwaarden op te nemen in de goedkeuring van de stof of de producttoelating.

Hoewel het gebruik van passende doseringsapparatuur een belangrijke factor vormt bij de toepassing van bepaalde biociden, moeten ten slotte nog andere factoren in overweging worden genomen om de blootstelling eraan te beperken, zoals de selectie van het passende product, de vaststelling van de weersomstandigheden, de omvang van de plaag enz. Dit toont opnieuw aan dat het zin heeft om correcte gebruiksaanwijzingen op maat van elke productsoort beschikbaar te maken voor de gebruikers.

3. HULPMIDDELEN OM INNOVATIE TE STIMULEREN EN DUURZAAM GEBRUIK TE BEVORDEREN

Andere hulpmiddelen of acties, die gebruikt kunnen worden om innovatie en de ontwikkeling van nieuwe producten met een beter profiel te stimuleren, zijn in overweging genomen.

3.1. Uitsluiting, vervanging en vergelijkende beoordeling

Met de uitsluitings- en vervangingscriteria voor werkzame stoffen, en met de vergelijkende beoordeling voor biociden die een voor vervanging in aanmerking komende werkzame stof bevatten, wordt in de biocidenverordening voorzien in zeer krachtige mechanismen om het gebruik van zorgwekkende en zeer zorgwekkende stoffen geleidelijk uit te bannen. Bovendien vormt dit een stimulans om betere alternatieven te ontwikkelen.

Deze mechanismen hebben hun volledige potentieel nog niet bereikt, aangezien tal van werkzame stoffen nog in beoordeling zijn en voor heel wat biociden nog toelating moet worden verkregen. De verwachting is echter dat zij een aanzienlijke bijdrage zullen leveren tot het duurzaam gebruik van biociden.

3.2. Milieukeursystemen

In de studie werden manieren verkend voor het gemakkelijk identificeerbaar en zichtbaar maken van biociden die een kleinere impact zouden hebben op de gezondheid van mens en dier en op het milieu, om eindgebruikers te helpen met het maken van onderbouwde keuzes, maar ook om die producten een voordeel te geven ten aanzien van hun concurrenten en zo een duidelijke stimulans te creëren voor de sector om betere producten te ontwikkelen.

Meer bepaald werd in de studie onderzocht of bestaande milieukeursystemen (zoals de EU-milieukeur, de milieukeuren Blauwe Engel of Nordic Swan) voor dat doel kunnen worden gebruikt en of brancheorganisaties of individuele ondernemingen (vrijwillige) initiatieven hebben ontwikkeld die kunnen dienen als bron voor inspiratie.

3.2.1. De verordening betreffende de EU-milieukeur

Met Verordening (EG) nr. 66/2010¹⁷ (hierna de "milieukeurverordening" genoemd) wordt beoogd te voorzien in een vrijwillig systeem van EU-milieukeuren om consumenten te helpen met het herkennen van producten en diensten die een verminderd milieueffect hebben gedurende hun hele levenscyclus, van de ontginning van de grondstoffen tot de productie, het gebruik en de verwijdering.

Uit de studie is echter gebleken dat biociden niet als gepast of geschikt worden geacht voor het systeem, wegens hun inherente eigenschappen en omdat ze juist gericht zijn op het beheersen van ongewenste organismen.

---

¹⁷ Verordening (EG) nr. 66/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 betreffende de EU-milieukeur (PB L 27 van 30.1.2010, blz. 1).

De ruime verscheidenheid aan biociden en de vele sectoren waarin ze worden gebruikt, werd ook aangewezen als een moeilijkheid, aangezien de criteria van de EU-milieukeur telkens voor een specifiek product worden vastgesteld.

Tot slot bevordert de EU-milieukeur beschikbare alternatieven voor biociden, zoals biocidevrije materialen, als een alternatief voor conventionele geïmpregneerde materialen.

3.2.2. *Initiatieven van de industrie*

Er zijn enkele initiatieven opgezet door de industrie of door brancheorganisaties om duurzame praktijken te bevorderen of om het 'groene' karakter van hun producten te benadrukken.

Zelfs als deze initiatieven beperkt blijven tot individuele ondernemingen, vaak in het kader van hun productbeheer of hun marketingstrategie, leveren ze het bewijs dat het mogelijk is voor ondernemingen om maatregelen te nemen met als doel de effecten van biociden op het milieu te beperken.

Daarnaast bevatten ze nuttige elementen die mogelijk op ruimere schaal kunnen worden ingezet om innovatie te stimuleren of de ontwikkeling te bevorderen van nieuwe producten met een profiel dat beter is voor de gezondheid van mens en dier en voor het milieu, en om in meer algemene zin bij te dragen tot het duurzaam gebruik van biociden.

3.3. Beste beschikbare technieken in het kader van Richtlijn 2010/75/EU inzake industriële emissies¹⁸

Op EU-niveau kan de ontwikkeling en beoordeling van de "referentiedocumenten voor beste beschikbare technieken" (BBT's)^{19,20} in het kader van Richtlijn 2010/75/EU inzake industriële emissies een gelegenheid bieden om goede praktijken bij duurzaam gebruik van biociden in de industriële productie te identificeren en te bevorderen.

Via deze BBT's wordt het gebruik van minder gevaarlijke stoffen aangemoedigd, en in een aantal ervan wordt direct of indirect ingegaan op het gebruik van biociden in specifieke industriële sectoren.

---

¹⁸ Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (herschikking) (PB L 334 van 17.12.2010, blz. 17).

¹⁹ Artikel 13, lid 1, van Richtlijn 2010/75/EU inzake industriële emissies.

²⁰ <http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/>

4. CONCLUSIES

Zoals aangegeven in de inleiding is de biocidenverordening pas sinds 1 september 2013 volledig operationeel. Dit betekent dat er tot dusver beperkte ervaring is opgedaan met de huidige wetgeving.

Daarnaast wordt met de goedkeuring van stoffen, de toelating van producten en de vergelijkende beoordeling van biociden die voor vervanging in aanmerking komende stoffen bevatten met het oog op hun geleidelijke uitbanning, reeds in belangrijke mate bijgedragen tot de doelstelling om een duurzaam gebruik van biociden te bevorderen.

Daarom vormt de voltooiing van de lopende beoordeling van alle werkzame stoffen die al in de handel werden aangeboden toen de biocidenrichtlijn in werking trad, samen met de toelating van biociden die deze werkzame stoffen bevatten, de eerste en hoogste prioriteit voor het bevorderen van het duurzaam gebruik van biociden.

Zowel de lidstaten als de industrie moeten daarom hun inspanningen en middelen richten op de goedkeuring van stoffen en de toelating van producten.

Daarnaast zullen de lidstaten aanvullende middelen moeten investeren in handhavingsactiviteiten om ervoor te zorgen dat geen producten illegaal worden aangeboden in hun markt en dat biociden van een correcte etikettering worden voorzien.

Met betrekking tot eventuele aanvullende maatregelen om de risico's van biociden voor de gezondheid van mens en dier en voor het milieu te verminderen wordt in de studie geconcludeerd dat de risico's reeds toereikend worden aangepakt via maatregelen die worden opgelegd in de voorwaarden voor de goedkeuring van werkzame stoffen of de toelating van biociden.

Meer bepaald wordt in de studie met betrekking tot beroepsgebruikers geconcludeerd dat de controlemaatregelen die krachtens de EU-wetgeving inzake de veiligheid en gezondheid van werknemers worden toegepast, evenals de wetgeving inzake chemische stoffen in combinatie met de risicobeheersmaatregelen die in de fase van de toelating van biociden worden vastgesteld, toereikend zijn – mits ze worden nageleefd – om het hoofd te bieden aan de blootstellingsrisico's.

Verder lijkt het, gezien de zeer uiteenlopende aard van biociden en de verscheidenheid aan toepassingen, niet aangewezen om het toepassingsgebied van de kaderrichtlijn inzake een duurzaam gebruik van pesticiden uit te breiden naar biociden. Wat biociden betreft kunnen de voornaamste doelstellingen van die richtlijn met andere middelen en meer gerichte acties worden verwezenlijkt. Om diezelfde redenen lijkt het evenmin aangewezen om het toepassingsgebied van de machinerichtlijn uit te breiden.

Wat die middelen en gerichte acties betreft, vereist een correct, veilig en duurzaam gebruik van biociden dat passende richtsnoeren of informatie voorhanden zijn en doeltreffend worden verspreid, ongeacht of dat gebruik in een beroepsmatige dan wel niet-beroepsmatige context plaatsvindt.

Wat industrieel gebruik betreft, moeten, waar passend, richtlijnen met beste praktijken voor het gebruik van biociden worden opgenomen telkens als er BBT's worden ontwikkeld.

Met betrekking tot beroepsgebruik gaat de ontwikkeling van richtlijnen hand in hand met het verstrekken van opleiding en de afgifte van certificering aan gebruikers over de toepassing van beste praktijken.

Inzake niet-beroepsmatig gebruik moet nadruk worden gelegd op de toelatingsbepalingen en op de etikettering van het product. Technische oplossingen zoals smart tags of quick response-codes die een link verstrekken naar de website van de toelatinghouder kunnen nuttig zijn door gebruikers in staat te stellen om specifieke producteigenschappen en gebruiksaanwijzingen te raadplegen.

Concluderend zal de Commissie de volgende acties ondernemen en de lidstaten uitnodigen hetzelfde te doen:

- meer gerichte en grotere inspanningen leveren met betrekking tot het programma voor de beoordeling van bestaande werkzame stoffen opdat het ten laatste tegen eind 2024 is voltooid;
- ervoor zorgen dat zodra werkzame stoffen zijn goedgekeurd, de daarmee verbonden producttoelatingen binnen een termijn van drie jaar worden verleend, gewijzigd of ingetrokken;
- aanvullende middelen investeren in handhavingsactiviteiten;
- de beschikbare wetgevende instrumenten benutten, meer bepaald door nauwgezet de ontwikkeling op te volgen van BBT's die relevant kunnen zijn voor biociden die in industriële processen worden aangewend;
- voorlichtings- en bewustmakingscampagnes aanmoedigen waarbij eindgebruikers via websites, folders of video's in winkels, quick response-codes op biociden enz. worden geïnformeerd;
- de ontwikkeling en toepassing aanmoedigen van normen (bv. in het kader van het CEN) die kunnen bijdragen tot een duurzaam gebruik van biociden;
- onderzoeksinitiatieven inzake duurzaam gebruik van biociden en alternatieven voor biociden toejuichen.